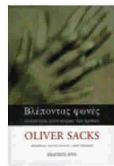

34 LIFO 11-17 03 2010

Ο κόσμος των κωφών και η σημασία της ύπαρξής τους για τον ανθρώπινο πολιτισμό εξερευνώνται από τον μεγάλο επιστήμονα και συγγραφέα **Όλιβερ Σακς** στο τελευταίο βιβλίο του **Βλέποντας Φωνές** (εκδόσεις Άγρα). Από τη **Μυρτώ Αθανασοπούλου**.

ΧΕΡΙΑ ΓΕΜΑΤΑ ΛΕΞΕΙΣ

Μετά το *Ο άνθρωπος που μπέρδεψε τη γυναίκα του με ένα καπέλο*, και το *Ενας ανθρωπολόγος στον Άρη*, όπου εξερευνούσε το παράλληλο σύμπαν στο οποίο ζουν οι άνθρωποι που υποφέρουν από νευρολογικές παθήσεις, ο διάσημος νευρολόγος Όλιβερ Σακς καταδύεται με τη συνηθισμένη του οξυγόνα στον κόσμο των κωφών, διατρέχει καταρχάς την ιστορία της αντιμετώπισης τους από την παγκόσμια κοινότητα των ακουόντων (και μόνο το γεγονός ότι στα αγγλικά χρησιμοποιείται η φράση *deaf and dumb* για να περιγράψει την περίπτωση τους, με τη λέξη *dumb* να σημαίνει εκτός από βωβός και ηλίθιος, είναι αρκετά ενδεικτικό για τη μοίρα που τους επιφύλαξε επί αιώνες), και προβληματίζεται, ορμώμενος από την ύπαρξη των προγλωσσικά κωφών, των ανθρώπων δηλαδή που γεννήθηκαν κωφοί ή που έχασαν την ακοή τους σε βρεφική ηλικία, για τη γλώσσα και τη σχέση της με τη σκέψη. Ο Σακς, διεισδυτικός **μυλεπιτητής** και βαθύτατα ανθρωπιστής, φωτίζει τις εκφραστικές δυνατότητες της νοηματικής γλώσσας, αποτιμά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εκ γενετής κωφοί αλλά και τις διακρίσεις που πρέπει να ξεπεράσουν για να λειτουργήσουν στην κοινωνία και καταλήγει να κοιτάζει

OLIVER SACKS
ΒΛΕΠΟΝΤΑΣ ΦΩΝΕΣ
Περιήγηση στον κόσμο των κωφών
 Μτφρ.: Κώστας Πόταγας, Άννη Σπυράκου
 Εκδόσεις Άγρα
 Σελ.: 280, τιμή: €18

τους κωφούς κάτω από έναν νέο «έθνικ» φωτισμό, σαν ένα λαό με ξεχωριστή γλώσσα και μ' έναν δικό τους πολιτισμό, όπως γράφει.

Το φαινομενικά πεπερασμένο θέμα με το οποίο καταπιάνεται το *Βλέποντας Φωνές* γίνεται στα χέρια του Όλιβερ Σακς -όπως και στα προηγούμενα βιβλία του- μια πλούσια **δέσμη φωτός** που αναδεικνύει τις πιο μύχιες πτυχές της ανθρώπινης υπόστασης. Γράφει ο ίδιος στον πρόλογο του βιβλίου: «Θα έλεγε κανείς ότι η ιστορία και η μελέτη των κωφών και της γλώσσας τους, της νοηματικής, έχει πολύ περιορισμένο ενδιαφέρον. Κι όμως, κατά τη γνώμη μου, τα πράγματα είναι τελείως διαφορετικά. Είναι αλήθεια ότι εκ γενετής κωφοί αποτελούν μόνο το **0,1%** του πληθυσμού αλλά οι προβληματισμοί που εγείρονται χάρη σ' αυτούς θέτουν ζητήματα ευρύτερης και μεγαλύτερης σημασίας. Η μελέτη των κωφών δείχνει ότι πολλά απ' όσα μας χαρακτηρίζουν ως ανθρώπους -οι δυνατότητές μας για τη γλώσσα, για τη σκέψη, για επικοινωνία και πολιτισμό- δεν αναπτύσσονται **αυτόματα** μέσα μας, δεν αποτελούν απλώς βιολογικές λειτουργίες αλλά, εξίσου, λειτουργίες κοινωνικές και ιστορικές ως προς την προέλευσή τους: ότι αποτελούν ένα δώρο -το πιο επέροχο δώρο- από τη μαγικά στην άλλη. Βλέπουμε ότι ο **πολιτισμός** είναι ουσιαστικός όσο και η φύση».

Τα ευπώλητα του βιβλιοπωλείου Ευριπίδης

- 1 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΛΟΓΙΟΜΑΧΗΣ**
 Εκδόσεις Πόταγας
- 2 DAN BROWN**
 ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟ
 Εκδόσεις Αθήνη
- 3 RHONDA BYRNE**
 ΤΟ ΚΡΥΠΤΟ
 Εκδόσεις Αθήνη
- 4 ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΥΣΙΝΟΣ**
 ΙΜΑΡΕΤ, ΣΤΗ ΣΚΙΑ ΤΟΥ ΡΟΚΟΠΟΥ
 Εκδόσεις Μεταίχμιο
- 5 ΝΙΚΟΣ ΣΙΔΕΡΗΣ**
 ΤΑ ΠΑΡΑΘΕΣΤΑ
 ΨΕΛΛΗ ΨΥΧΟΛΟΓΟ, ΓΟΜΕΣ ΦΙΛΟΝΗ
 Εκδόσεις Μεταίχμιο

Ο υπεύθυνος της Seven Films διαλέγει τέσσερα βιβλία που διάβασε πρόσφατα.

THE LIST

1 Tzvetan Todorov: *Ο φόβος των βαρβάρων: Πέρα από τη σύγκρουση των πολιτισμών*, μτφρ. Γιώργος Καράμπελας, Πόλις, 2009
 Ο Τοντόροφ ανήκει στους σημαντικότερους στοχαστές και θεωρητικούς της λογοτεχνίας στην Ευρώπη. Βουλγαρικής καταγωγής, στα 25 χρόνια του εγκαταστάθηκε στο Παρίσι και έκτοτε γράφει τα βιβλία του στα γαλλικά. Η λέγόμενη «σύγκρουση των πολιτισμών» πρέπει να αντιμετωπιστεί με διάλογο. Βαρβαρότητα και πολιτισμός δεν είναι δυο ακριβώς αντίθετες δυνάμεις, αλλά οι δύο πόλοι ενός άξονα. Ο διάλογος μάλιστα αρχίζει.

2 Γιώργος Βέης: *Από το Τόκιο στο Χαρτούμ*, Κέδρος, 2009
 Ιδιόμορφη ταξιδιωτική περιήγηση που συνδέει δύο τελείως διαφορετικούς γεωγραφικούς πόλους: Ιαπωνία-Σαχάρα. Από το χαοτικό Τόκιο στη Πασουντέ, την πρωτεύουσα του Καμερούν, κι από εκεί στο εντυπωσιακό Χαρτούμ, το κέντρο της μεγαλύτερης αφρικανικής χώρας, του Σουδάν. Ημερολογιακές καταγραφές και εντυπώσεις, μαρτυρίες και περιγραφές, ένα παλιμψηστο εικόνων και εμπειριών, με μεταμορφώσεις, ανατροπές ή αλήθεια και το αίνημα κάθε ταξιδιού από έναν πολυταξιδεμένο ποιητή, μεταφραστή και πεζογράφο.

3 Θεόδωρος Γρηγοριάδης: *Διπλή Γέφυρα*, Πατάκης, 2009
 Ένα συμπεριλαμβανόμενο κείμενο σπαραγμού, αλληγορικό, ποιητικό και φορτισμένο, από έναν συγγραφέα που δεν ακολουθεί την παρατημένη αλλά, σύγχρονος με τα παγκόσμια πρωταποιακά ρεύματα στη λογοτεχνία, σε κάθε βιβλίο του ξύνει ως το βάθος τα θέματά του, με απόλυτα προσωπικό στυλ. Η ανατροπή του τέλους το κατατάσσει στα όρια ενός καλονοτισμένου θρίλερ. Το θρίλερ της καθημερινής ζωής που προσπερνάμε...

4 Τζόνθαν Σάφραν Φόερ: *Εξαιρετικά δυνάτα ή άπιστα κοντά*, μτφρ. Ελένη Ηλιοπούλου, Μελάνι, 2009
 Ο, τι πιο καινούριο και φρέσκο από τη νέα γενιά της αμερικανικής λογοτεχνίας, ο 35χρονος Τζόνθαν Σάφραν Φόερ καταγράφει την οριακή στιγμή της 11ης Σεπτεμβρίου μέσα από τα μάτια ενός ενιάχρονου παιδιού αλλά και ανατρέχει στην πρόσφατη ιστορία. Φιλδόξο, αιγματοικό βιβλίο, όπου η γραφή παιχνιδίζει γραφιστικά ακόμη και με λευκές σελίδες. Ταυτόχρονα όμως ένα βαθιά πολιτικό βιβλίο.

ΤΕΛΟΣ ΦΙΛΗΣ

